અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ

ધોરણ:6 સામાજિક વિજ્ઞાન

વિદ્યાર્થીઓ......

- વિશ્વના નકશામાં ખંડો અને મહાસાગરોનું સ્થાન દર્શાવે છે.
- દિવસ-રાત અને ઋતુઓની પ્રક્રિયાનું નિદર્શન કરે છે.
- અક્ષાંશવૃત્તો અને રેખાંશવૃત્તો, ધ્રુવો, વિષયવૃત્ત, કર્કવૃત્ત, મકરવૃત્ત વગેરેને પૃથ્વીના ગોળા અને નકશામાં ઓળખે છે.
- ભારતના નકશામાં વિવિધ ભૂમિ સ્વરૂપો જેવાં કે પર્વતો, ઉચ્ચપ્રદેશો, મેદાનો, નદીઓ, રણપ્રદેશો વગેરે દર્શાવે છે.
- સંસ્કૃતિ, ખગોળવિદ્યા, આરોગ્યશાસ્ત્ર, ગણિતશાસ્ત્ર અને ધાતુવિદ્યાના જ્ઞાનના ક્ષેત્રે ભારતના મહત્વપૂર્ણ પ્રદાનની નોંધ કરે છે.
- આરોગ્ય અને શિક્ષણક્ષેત્રમાં ગ્રામ્ય અને શહેરી સ્થાનિક સરકારના કાર્યોનું વિશ્લેષણ કરે છે.
- ધર્મ, કળા, વાસ્તુકલા વગેરે ક્ષેત્રોમાં ભારતના બીજા દેશો સાથેના સંબંધ અને પ્રભાવનું વર્ણન કરે છે.

શિક્ષણનો અધિકાર
સર્વ શિક્ષા અભિયાન
સૌ ભણે, સૌ આગળ વધે
GCERT
NCERT

અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ

ધોરણ:7 સામાજિક વિજ્ઞાન

વિદ્યાર્થીઓ..........

- પૃથ્વીના આંતરિક સ્તરો, ખડકોના પ્રકાર તથા વાતાવરણના સ્તરોને ઓળખે છે.
- વિવિધ આપત્તિઓ જેવી કે – ભૂકંપ, પૂર, દુકાળ વગેરે દરમિયાન કરાતા બચાવ – રાહત કાર્યોને સ્પષ્ટ કરે છે.
- વિવિધ પ્રક્રિયાઓથી રચાયેલા ભૂમિ સ્વરૂપોનું વર્ણન કરે છે.
- મધ્યકાળમાં થયેલા સામાજિક, રાજકીય અને આર્થિક પરિવર્તનોનું વિશ્લેષણ કરે છે.
- સમાજના વિભિન્ન વર્ગમાંથી આવતી મહિલાઓની વંચિતતાનાં કારણો અને પરિણામોનું વિશ્લેષણ કરે છે.
- લોકશાહીમાં પ્રચાર માધ્યમો અને જાહેરાતનાં કાર્યોનાં ઉદાહરણો આપે છે.
- જુદાં જુદાં પ્રકારનાં બજારો વચ્ચેનો તફાવત બતાવે છે.

અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ

ધોરણ:8 — સામાજિક વિજ્ઞાન

વિદ્યાર્થીઓ..........

- સ્થાનિક વિસ્તારના મુખ્ય પાકો, ખેતીના પ્રકારો અને ખેતી પદ્ધતિઓનું વર્ણન કરે છે.
- કોલસો, ખનીજતેલ જેવી મહત્વપૂર્ણ ખનીજોની વિતરણ વ્યવસ્થાને વિશ્વના નકશા પર દર્શાવે છે.
- જાતિ, મહિલા, વિધવા, બાળલગ્ન સમાજ સુધાર સાથે જોડેલા મુદ્દાઓ તથા સ્થાનિક વહીવટના કાયદાઓ તથા નીતિઓનું વિશ્લેષણ કરે છે.
- ૧૮૭૦ના દાયકાથી લઈ આઝાદી સુધીની રાષ્ટ્રીય ચળવળની રૂપરેખા તૈયાર કરે છે.
- ભારતીય બંધારણના સંદર્ભે સ્થાનિક સ્તરના રાજકીય, સામજિક મુદ્દાઓનું વિશ્લેષણ કરે છે.
- ભારતના ન્યાયતંત્રની કાર્યપ્રણાલીનું વર્ણન કરી F.I.R (પ્રથમ તપાસ અહેવાલ) નોંધાવાની પ્રક્રિયાને જાણે છે.
- પાણી, સફાઈ, માર્ગ, વીજળી જેવી પ્રાથમિક સુવિધા આપવામાં સરકારની ભૂમિકાને સ્પષ્ટ કરે છે.

શિક્ષણનો અધિકાર
સર્વ શિક્ષા અભિયાન
સૌ ભણે, સૌ આગળ વધે
GCERT